

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi augusztus 6-án

32. szám.

Védekezés a kolera ellen.

Az emberiség egyik nagy réme: a kolera, habár szörványosan is, de ismét felüti fejét. Nincs nagy okunk a rettegetésre, mert a jelenségekből ítélve, a betegség enyhébb alakban lépett fel s tudjuk azt is, hogy a gyéren előforduló esetek minden nyáron ismétlődnek; mégis fokozott éberséggel utját kell állni a bajnak, mert a legkisebb gondatlanság oly veszélyt hozhat fejünkre, a melynek következményei kiszámíthatlanok.

A rémes betegség fészke Ázsia. Valamint a kolumbácsi barlangból minden évben kitódul a jószágot pusztító mérges légyraj, úgy a kolera is minden évben hol erre, hol arra indul el ősi telepéről, az ázsiai szennyfészkekből. Nemcsak a csirája van ott azon a napsütötte forró tájon, hanem ott van a legkedvesebb fészke is, a melyben megtalálja mindazokat a kellékeket, a melyek terjedését előmozdítják.

A perzsák s általában a forró égöv alatt lakó mohamedánok lakóhelyei a legnagyobb piszokban usznak. Ott nem ismerik a lakások tisztántartását, ott nem undorodnak az utcán egymásra tornyosuló szeméttől s a vakbuzgó mohamedán semmi óvintézkedést nem tesz az ellen, hogy a ragály tova ne hurczoltassék. Ezrivel és ezrivel vándorol a világ minden tája felől a sok zarándok Mekkába, egyik a másik tájra viszi, egyik a másik tájról hozza a pusztító betegséget s az a vakbuzgóságában közönyös rép nem bánja, ha akármilyen pusztítást is visz végbe a gyilkos járvány, mert úgy okoskodik: minden úgy van, a mint az isten akarja.

Vallási szempontból nekünk se lehet kifogásunk ez ellen az okoskodás ellen, de azért mégis okosabb dolgot művelünk, ha azt a példabeszédet követjük: segíts magadon s az isten is megsegít. A gyakorlat legalább eddig azt mutatta, hogy nem azt szokta segíteni az isten, a ki ölbe tett kezekkel várja az ellenséget, hanem azt, a ki a maga erejét sem kiméli.

Valóságos bünt követnénk hát el magunk ellen, ha ismerve az ellenség távortartására szolgáló eszközöket, azt nem alkalmazzuk. Főleg ha tudjuk, — a tapasztalatból pedig tudhatjuk, hogy az a szörnyű betegség mily roppant csapással nehezedik ránk, ha közönyösen nézzük terjedését: akkor igazán érthetetlen volna, hogy meg ne tegyük azokat az óvintézkedéseket, a melyek a csapás elhárítására szolgálnak.

Részünkről a legnagyobb mértékben helyeseljünk a belügyminiszternek az összes törvényhatóságokhoz intézett azon rendeletét, melyben már eleve utasítanak, hogy a bajt éber figyelemmel kísérik, sőt pontról pontra figyelmeztetve vannak azokra az intézkedésekre, a melyek a baj megállításának elkerülhetetlen kellékei. Idejében van kiadva ez a rendelet, mert inkább haszontalanba essék most a sok fárasztó munka, mintsem azután sopánkodjunk, mikor már a baj a nyakunkon van, mikor már a fejét vesztí a rettegetéstől a nép.

Most még nincs ok a rettegetésre. A belügyminiszter rendelete ne rémitsen el senkit, mert az csak arra szolgál, hogy a mi lassan gondolkodó törvényhatóságainkat szigorú kötelességükre figyelmeztesse. Ez a figyelmeztetés pedig helyén van. Látuk a mult alkalommal is azt a bünös könyvelmüiséget, később pedig azt a fejvesztett kapkodást, a melyet a legtöbb törvényhatóság tanusít. Nem czéltévesztett intézkedés hát ez a szigorú miniszteri rendelet, a mely egyrésztől pedig gondoskodás az ellen, hogy a nép egészségügyi érdekeit szem előtt nem tartó tisztviselők könnyelmüisége bajt hozzon a nyakukra.

De ez a figyelmeztetés nekünk, polgároknak is szól. Mi is tegyünk meg mindent, a mivel a bajnak utját álljuk. Ez nem csak magunk iránti kötelesség, hanem azt a hazafiság is parancsolja, mert nem különbös erre a szegény hazára, hogy ha pusztul a népe.

Ne féljünk, de ne is kicsinyeljünk a bajt. Tegye meg mindenki a kötelességét, és örködjék azon, hogy más se mulasszon semmit, s akkor bátran nézhetünk a baj elé. Tisztaság mindenben, ez a leghatalmasabb fegyver. Ezt pedig megteheti, még pénzébe se kerül.

A belügyminiszter úr erélyességében bizva pedig elvárjuk, hogy ezek a helyes intézkedések nem lesznek irott malasztok, hanem oly szigorú rendeletek, a melyek a anyagot kötelességre szorítják. **Sz. Sz.**

Tárca.

A tanítókisasszony regénye.

Irta **Perjéssy Lajos.**
(Folytatás)

— Üsse a kő a többit, akár mit is beszélnek, csak maguk legyenek boldogok.

— Utánni megyek, találkozni akarok veled!

— Jó vai fiam! de ebbe a házba, ebbe a papi lakba ne léptek be együtt! Én mondom azt — ismered édes apádat!

— De éles jó apám!

— Vagy fátyolt borítasz a multra, s elfelejtet, s akkor jünk maradsz, de ha esetleg valahol, valamire egybekeltek — nem nyillik fel előttem, ha magad jisz sem az én ajtóm kilnese — én mondom azt, a kálvinista esperes, a te apád! És most eredj, égy önakaratom szerint! Amen.

A regéyes Svajcz, hókoszorúta hegyei közt, a Monte Rza tövében, a kitartó turisták által gyakran látogatott Zermatt nevű kies falucskában időzött ez idő szerint a tanítókisasszony az ezredes családjával.

Rendez napi sétája után a „Penzionát“ árnyas fái alatt ültgölt két kis növendékével, midőn a messze, a ca járásnyira fekvő utolsó vasuti állomásról megkezdtek a vendégeket hozó fogatok.

Egykedvűen szemlélte, mint szállanak ki a bárkából a konventionális angol urak és hölgyek, a nagykalapú német piktorok — s halk sikoltás rebent el ajkairól, midőn a vendégek közt felismerte Dr. Csongorit.

Mit keres ő itt?

Téged! felelt rá hevesen dobogó szíve.

Az ügyvéd úr szintén észrevette választottját, a ki most a világosabb színű ruhában, piruló arczával még szebbnek, még bájosabbnak tűnt fel előtte.

Pár pillanatig némán néztek egymásra, a tanítókisasszony keze reszkedett e férfi erős kezében, mely azt nem akarta elboacsátani.

— Eljöttem kisasszony, hogy ismétljem azon kérésemet, melyet Sajó-Bátoron megtagadt, s melylyel engem boldogtalanná tett. Olvastam élettörténetét, s éppen az indított arra, hogy e lépést megtegyem. Remélhetek-e?

A tanítókisasszony nem tudott szóval válaszolni, de könnyel telt szemei, melyekkel hálapillantást vetete kérőjére, megmagyaráztak mindent, megadták a feleletet.

Az ezredes és családja igen szívesen fogadták az ügyvédet, ki őszintén előadta jövelete czélját. Pár napig a legteljesebb boldogság uralkodott a fiatalok közt, megtörtént a jegyváltás is, de Csongori arczán néha-néha megjelent valami kis felhőcske, s az a körülmény, hogy nem mondta el jegyesének — mi történt közte és atyja közt —

olykor-olykor nagyon nyugtalanította, úgy, hogy jegyese előtt is feltűnt elmélázása.

— Látom, hogy valami még bántja, oh szólnon! Kérdezzen!

— Apám, szüleim! Hiszen tudod édes, hogy mily jószívűek, hogy mennyire szeretnek és szeretik azt a kis gyermeket is . . . de az előítéletek . . . az emberektől való félelem . . . de most mivel már tudom, hogy régóta szeretsz ugy-e, hogy apám haragja — melyet aligha oszt édes anyám — nem másíthatja meg a mi elhatárosunkat.

— Szüleid nem akarják? Oh miért nem mondtad ezt előbb! miért nem hagytál magamra itt a messze távolban.

— Megkérjük őket még egyszer egy szép levélben, melyet mint jegyesek mindketten aláírunk, talán meg fog lágyulni apám szíve.

A levél elment — a felelet is megjött rá mihamar! Rövid pár szó volt tartalma.

„Azon szót, melyet mint jól meggondolt ítéletet mondott ki az én ajkam, azt a szót nem fogja vissza vonni az én szám **Apád.**“

Csongori előre sejtette a feleletet, s tudta már eljövetele előtt is, hogy a vasakarató pap nem egy könnyen, vagy éppenséggel nem enged — de nem hitte volna, hogy a felelet annyira kétségbeejtő hatást gyakorol jegyesére. Hát még az ezredesek hogy szapulták a kegyetlen apát.

— Herr Doktor — öcsém úr — teremtette!

Felhívás Torontálmege tanítóhoz!

Szeretett Kartársak!

Ünnepeljünk! — Ülünk ünnepet ama férfiú tiszteletére, ki szerény körünkben felemelkedve megyénk tanítójának élén áll, s ki soha sem szűnt meg néptanító lenni!

Husz éve annak, hogy a magas tanügyi kormány a helybeli főelemi tanodának egyik szerény és buzgó tanítóját, a tanítójának egyik önzetlen és őszinte bajnokát, a tanítóseregnek kedves „Tóni bácsi“-ját kinevezte tanfelügyelőnek. E férfiú Nagyságos Steinbach Antal, kir. tanácsos és tanfelügyelő úr, Torontálmege első tanítója! Bátoran nevezhetjük őt most is tanítónak, mert hisz ő most sem akar más lenni, mint tanító, most is csak annak érzi magát; hiszen most is tanít ő, csak azon különbséggel, hogy ma a tanítókat oktatja, buzdítja és serkenti és hogy most nem gyermekeknek, hanem meglelt férfiaknak bálványá.

Fölösleges, hogy megyénk érdeműs tanfelügyelőjének hervadhatatlan érdemeit esztereljük, ismeri ezeket Torontál megyében mindenki, ismeri és elismeri a magas tanügyi kormány, ismeri és méltányolja Magyarország egész művelt tanítósága. Tulajdonképpen nem is a nagy pedagógus, sem a hivatott tanfelügyelőt akarjuk ez alkalommal ünnepelni, hanem ünneplésünk célja az, hogy elismerésünket, határtalan szeretetünket, soha meg nem szűnő bálványunk adjuk kifejezést azon férfiú iránt, ki legönzetlenebbül ragaszkodik hozzánk, kinek kiapadhatatlan szeretete irántunk, mint a tanügy szerény munkásai iránt soha egy pillanatra meg nem szűnt. Ünnepelni kívánjuk azon férfiút, ki még akkor is, mikor is, mikor 20 éves tanfelügyelői működése alatt egyszer másszor rideg kötelességének teljesítése folytán kénytelen volt valamelyikünkhez keményebb hangon szólni nem tagúdhatta meg szeretetét és ott mosolygott döngő ajkai körül a biztató szót: „hisz én téged azért mégis szeretlek!“

Szeretett Kartársak! Ünnepeljük meg szeretett vezérünknek, Nagyságos Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő úrnak 20 éves tanfelügyelői működését! Jubiláljunk és adjunk megméretetlen szeretetünkkel minél impozánsabb kifejezést! Alkalmat nyújt erre a f. évi augusztus hónapban, Nagy-Szt.-Miklóson tartandó „Délmagyarországi tanítóegylet“ nagygyűlése. Ott lesz ő, mint minden alkalommal, ha együtt voltunk, körünkben. Jelenjünk meg ezen gyűlésen minél számosabban és vegyünk részt az ünnepélyen minél többen. Hogy pedig méltó ünnepet tölthessünk, hogy legőszintébb érzelmeinknek maradandó emléket nyújthassunk, kértünk titeket ezen gyűjtő iven körökben adományokat gyűjteni, és azokat a gyűjtőívvel együtt legkésőbb f. évi augusztus hó 10-éig

Atakba! Magyar nem hagyni magát — Sturm! Én is szöktetni az enyém asszony. Az én Vaterem, övé apja meg Mutter — Krucci waren bös! Eisó Bubi kommen Ma a fess kadet War wieder alles — jól van! Nem addig menni haza, míg Pater a Segen . . . heiraten alsogleich, und kettős rendek . . . haza indulj. Nem félni magyar! Kemény Blut! Előre!

A tanítókisasszony kebelében viaskodtak egymással az érzelmek. A hála érzelme a szerelmeivel. Végére is az utóbbi lett a győzedelmes! Beleegyezett végre, hogy néhány hét múlva — midőn a szükséges okmányokat megszerzik — ott kint Svajcban meg fognak esküdni.

Az ügyvéd úr visszautazott Sajó-Bátorra! Lakóinak (egy régi nemesi kuriát szerzett) már előbb felmondott, s a kongó üres termekben megjelentek a mesteremberek, festők, az udvarat, kertet rendezték, néhány nap múlva terhes társzekerék hordták a vasúti állomásról szebbnél szebb bútorokat, melyeket a fővárosban rendelt meg Csongori úr.

A doktorné, patyikuské, ispánné megint kezdtek gyakrabban látogatni egymást!

— Valami készül édeseim! Csongori házasság! Oh az az alamuszi, és vajjon kit vesz el!? Talán Arsenri kisasszonyt, mondják Sáros vármegyében járt!

— Nem tudok semmit lelkeim! az uram beszélt, (az új állomásfőnökkel már testu barát) hogy a prokátor valahol külföldön járt, körutazási jegyett vett — z mikor visszaérkezett, azt mondta volna a főnöknek: „Belépek én a becsületes emberek sorába — házasodom.“

— Borzasztó ember ez a fiskális, lelkeim! Az én leányaim a nagy kíváncsiság miatt betegek, idegesek. Wajjon ki hoz hát!?

— Nem szék tőle, az bizonyos, hogy így titkolózik, Terecim hervad azóta, mióta füléhez jutott s hir hisz tudjátok régi emlékek

(Folytatása következik)

Nikolics Miklós néptanítóhoz, mint bizottsági pénztárhoz Nagy-Kikindára beküldeni.

Az ünnepély programja ideje korán közzé lesz téve a megyei sajtóban.

Nagy-Kikindán, 1993. évi jul. hó 26-án.

Hazaftias és kartársi üdvözléssel:

Palatinus Imre, s. k. Koszity Mihály, s. k.

Nikolics Miklós, s. k.

Sziller Károly, s. k. Grelinger Frigyes, s. k.

Napi hírek.

Birtokvásárlás. Keglevich Gyuláné grófné, szül. Karácsonyi Ilma grófnő 2356 holdas nagyszámi uradalmát — a naponkban vette meg 900.000 forintért Bailch Milos br, országgyűlési képviselő, a szerb király közeli rokona.

Halálozás. Blum László verseczi ismert polgár élete 51-ik évében a mult szerdán éjjel hosszabb szenvedés után elhunyt. Béke porára.

Diákmulatság. A m. hó 29-én deákjaink által rendezett hangverseny fényes tanujel volt a nemes, szép és jó iránti törekvésnek. Közönségünk talán még emlékezik, mily kezdetleges, mily egyszerű volt legelője e nyári multságoknak, s ime mostan mily változatos műsorral lépnek fel deákjaink, mily élvezetes estét képesek szerezni fiataloknak s öregeknek egyaránt. Ujdonságként találkoztunk a műsorban hölgyek nevével is, és még hozzá magyar vigjátékban, mely kétségkívül fénypontja volt az egész estének. A mi jelen volt t. ez. vendégeket illeti, bátran monthatjuk hogy ritkán van alkalmunk ily válogatott díszes közönséget együtt látni, mint ez estén, és e multság nem jelezhető tisztán „bakfisch estének“. Magáról a műsorról megemlékezve, első sorban is a szereplő hölgyeknek adózunk nagy elismeréssel. Benedek H. és Pataky G. R. a. mint a „Szeget szeglet“ vigjátékban szereplők (Póli és Liza) valóban szépen megbirkóztak feladatukkal; nemcsak hogy szerepeiket jól betanulták — a mi pedig a jó színelőadásnak főtényezője —, hanem azokat át gondolva, megforgatva teljesen át is érezték, játékaik is oly meleg oly kedves volt, hogy teljes joggal megérdemelték a közönség zajos tapsviharát. Feszült érdeklődéssel várta mindenki Rezuha L. k. a. fellépését, ki Kükken; „Gut' Naecht, fahr wohl mein teues Herz“ remek dalával lépett meg a közönséget, mely e kis fülemill remek hangjától elhajolva, nem szűnt meg tapsolni, míg a műsor „Kétszer nyílik az akácfa virága“ magyar nótával nem toldott meg. Nagy elismerést érdemelt Paukovic Zsika k. a. ki nem sajnálva a szerb ötösének fáradságos betanítását, még arra is vállalkozott hogy a meg nem jelenhetett tenorista szerepét-egészen előkészületlenül-átvegye. Volt is taps meg éljen, midőn e röktoni szerepésere a közönség tudomására jutott, mert azt hiszem, nincs senki városunkban ki ne ismerni gyönyörű alt-hangját. Ezen elismerés külső jelét szép kézi esokorral tiszteletet meg. A mi a szereplő urakat illeti ott találjuk ifj. Hirschl I. ki zongora solójával megnyitva a hangversenyt szép zenet gyakorlatlóságról tett tanúságot. Volt alkalmunk hullani Schillertől „Das verschleierte Bild zu Sais“, melyet Stanescu F. szavalt, szinte beleérezve magát Schiller e kedélyállapotába. A színdarab szereplői közt látjuk Gyurics (Vilányi) Crenian (Tóházy Lajos) Stanescu (Tóházy-Egyed) Rigvitsky (Domonkos) és Fitz urakat, kiknek egyaránt nagy osztályrészük van e fiatalok sikeres előadásában. Hangverseny után a fiatalok táncra perdtül s oly tüzzel s kitartással járta azt, hogy még világos virradtkor is kevés volt a sokból. — Következőekben nyugtáztatnak köszönet kíséretében a beérkezett föllül íze-tesek: A szerb Püspök ö méltósága 5 frt. Báró Hrubyné 2 frt. Kirehner Edené 4 forint. Dr. Kormos 2 forint. főtiszt. prépost Henny 1 frt. Puikon k. a. 50 kr. Florian-schütz k. a. 60 kr. Janell J. 1 frt. Grosz H. 70 kr. Krein 50 kr. Falb (Paulis) 1 forint. mely föllülízetések a bevételhez esatolva némi tiszta jövedelemet is adtak mely tek. Buday J. főreáliskolai igazgató urnak, mint az „Ösztöndíj alap“ kezelőjének adatott át.

Sz.
Délvidéki sziniszövetkezet. Említettük már lapunkban, hogy a megalakult délvidéki sziniszövetkezetbe Nagy-Becskerek város is be kíván lépni. A lugosi szingyámolító egyesület melyre a szövetkezett városok a vezérszerepet bírták mult hó 31-én tárgyalta a nagybecskereki polgármester, mint az ottani szinügyi bizottság elnökének atiratát — s elhatározta, hogy a szövetkezett városok kiküldöttjeivel folyó hó 13-án vasárnap Verseczen közös értekezle-

tet tart. Nagy-Becskerek bevonásával a szini évadot köyetkezőkép kívánják a lugosiak meg-állapítani:

Nagy-Becskerek szeptemb. 15-től október 31-ig
Pancsova november 1-től deczemb. 15-ig
Lugos deczember 16-tól január 31-ig
Versecz február 1-től marczius 15-ig
Fehértemplom marczius 16-tól április 30-ig
Az eddigi gyűjtés eredménye: Lugos 1000 frt. és 300 frt. segély; Versecz 1226 frt. és 150 forint segély; Fehértemplom 1300 frt. — Pancsova még nem jelentette be a gyűjtés eredményét.

Rendkívül zajos kögyűlést tartott a mult esztörtökön városi törvényhatóságunk, hevesen vitakoztak egymással a városatyák, az interpellációk egymást érték s szenvedélyes szavak hangzottak túltömött közgyűlési teremben, mely ez alkalomnak is szűknek.

Lapunk korlátolt tere nem engedti meg hogy az egyes, s sokszor nem lényeges s inkább a helyi politikába vágó felszólalásokat felsoroljuk s csupán a főbb határozatok felemlítésére szorítkozunk.

A polgármester havi jelentése tudomásul vették, s azzal kapcsolatban néhai Sztójacskovits Sándor volt verseczi polgármester és orsz. gyűl. képviselő emléke jegyzőkönyvileg megőrköztetik. A városi tiszviselők fizetés rendezése nagyobb vita után a lapunk más helyén közölt midőn oldatik meg. A főreáliskola építésénél elért árverési eredmény (lapunk előző számában közöltük) jóváhagyatik.

Az üresedésben lévő árvaszéki eladói állásra új pályázatot hirdetnek. Kovalik János főreálisk. t. tanárt véglegesíti a törvényhatóság.

A király lövészet. Vasárnap] d. u. fejeztetett be, a mult egész hetén tartott városkerti lövőházban. — Lövész-király a jövő évre Hack Mátyás kereskedő lett, ki már negyedzer nyeri el e tisztséget. Mint rendesen, ez alkalommal is zene szó mellett kísérték haza az első lövőt és tiszteletére a Milleker szállodában társas összejövetelt is rendeztek, hol a főtisztokban sem volt hiány. Este sikerült táncmulatság fejezte be a lövészek nagy napját.

A verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület 5-dikére tervezett társas összejövetelét szerdán folyó hó 9-én tartja meg az „Ördögzug“ vendéglőjében. Az egylet vigalmi választmánya vig estét szándékozik nyújtani az egylet t. tagjainak és vendégeinek, a miért is szives megjelenésüket ez uttal is kéri. Külön meghívók nem adatnak ki. Tagok zenejáruléka 30 kr., nem tagok é 50 kr személyenként. Kezdeté 6 órakor délután.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete, mint az előző években, úgy az idén is közvetíti a cseregyermek elhelyezését — tisztelettel felkérjük egyletünk tagjait, s a t. ez. közönséget, hogy ezen vállalkozásában az egyesületet gyámolítani kegyeskedjenek. Bizonyos számú kosztos gyermek elhelyezéséről is gondoskodik az egyesület. A cseregyermek ügyében jelentkezni lehet Dr. Seemayer Károly egyl. elnöknl, vagy Perjéssy Lajos főreálisk. tanár, egyl. titkárnál (Laktanya-uteza 1054. sz.).

Lótenyésztési jutalomdíjazás. Temes vármegye és Versecz város lótenyésztésének emelése céljából Verseczen f. é. szeptember hó 24-én, d. e. 10 órakor a honvéd-laktanya előtti gyakorlóterén lótenyésztési jutalomdíjazás fog tartatni, mely alkalommal a földművelésügyi miniszter adományából 500, Temes megye és Versecz város adományából 200—200, összesen 900 korona kerül kiosztásra. A versenyben részt vehet minden temesmegyei és verseczi tenyésztő, általa a megye illetve Versecz város területén felnevelt lovaival. Jutalmat kapnak: 1. oly sikerült szopós csikóval bemutatott anyakanczak, melyek jól ápolt, egészséges és erőteljes állapotban vezetettnek elő s jó tenyészkanczak kellekeivel bírnak; 2. oly három éves kanczacsikók, melyek kitünő tenyészképességet ígérnek; 3. minden tekintetben kitünő 2 éves kancza- vagy mén-csikók, melyek a tenyésztésre kiválóbb alkalmatosságot ígérnek. Pénzbeli díjakban csakis földmives tenyésztők részesülnek. A vagyonosabb vagy magasabb társadalmi álláshoz számítható tenyésztők csupan diszoklevelet nyerne, még pedig a loanyag kiválóságához és mérvéhez képest: arany-, ezüst- vagy bronz diszoklevelet.

A szülő egy új ellensége. A délvidéki homoki szőlőkben a peronospora mellett új ellenségképpen pusztít a zöld cserebogár (anomla vi-

tis), mely férges, zöld fémfényű színéről könnyen felismerhető. Alakjára nézve a cserebogárra emlékeztet, csak hogy kisebb. Borus időben, estenként meg reggelenként lusta, könnyen összeszedhető, napos időben azonban gyorsan elrepül pusztítása néha tultesz a philloxera által okozott károkon, mert a leveleket nagyon gyorsan leeszi, úgy, hogy csak a levelek maradnak meg. Irtása úgy eszközölendő, hogy a fákat vagy a magasabb növéstű tökéket megrázzuk s a lehulló anomalákat tölesérel ellátott zacskókba szedjük; melyekből a bogarak kimenekülni nem tudnak. Ha a pusztítást naponként így eszközöljük, úgy meglévén akadályozva a bogarak szaporodása, a veszedelmes elenséget képesek vagyunk teljesen kiirtani. Van még egy fajta anomala, mely csak felényi az említett képest hanem ez is veszedelmesen pusztítja a szőlőlombozatot. A homoki szőlők tulajdonosait óva intjük, hogy szorgalmasan szedessék össze a bogarakat, még ha kis mértékben mutatkoznak is, mert ha elszaporodnak, nagyon nehéz vedők birni.

Városi hivatalnokaink fizetés rendezése. Törvényhatóságunk mult esztendőben tartott közgyűlésében városi hivatalnokaink fizetését következőképen rendezte:

Polgármester fizetés	2000 frt.	Lakáspénz 400 frt.
m. árvasz. elnök	300	"
Főjegyző	1200	300
Pótlék	200	"
Főkapitány	1200	300
Pótlék	200	"
Mérnök	1200	300
Utí átalány	300	"
4 tanácsos	1000	240
Fűgyész	1000	"
Könyvelő	1000	240
Pénztáros	1000	240
Árvaszéki előadó	1000	240
Adópénztáros	900	180
Levéltáros	900	180
Pénztári ellenőr	900	180
Aljegyző	800	180
Alkapitány	800	180
Adóhivat. ellenőr	800	180
Városi hadnagy	800	180
Kataszt. hivatalnok	800	180
Tisztartó	800	180
Főorvos	600	"
Városi orvos	400	"
3 Irodatiszt I. o. á	700	150
2 " II. o. á	600	150
2 " III. o. á	500	150
5 Irmok I. oszt. á	450	120
6 " II. oszt. á	400	120
1 Allatorvos	400	120
Kórházi tisztartó	400	"
2 Kézbesítő	360	60
3 Hivatali huszár	300	60
4 lov. rendőr	312	60
25 rendőr	240	60
Városi őrmester	450	"
Kertész	500	"

Beküldetett. Városunk egyik előkelő hivatalnok a következő levelet intézte szerkesztőségünkhez: „K. Szerkesztő Barátom! A mult napokban este 9 óra tájban egy nagyobb társasággal a kapolna hegyi uton tértünk vissza az „ördög torka“ című mulatóhelyről. A társaságban feles számmal voltak nők és fiatal leányok. Az ugynevezett „Nordpol“ szikla lépcsőnél tambura mellett vigan mulatozó nagyobb férfi társaságot találtunk, kik azonban majdnem mindannyian Adam kostumban, fuge falevél nélkül élveztek a szabad természetet. A hold szépen világított s a hegyi tündérek legkevésbé sem feszélyezte társaságunk közlése. A nyilvánosság terén kérdjük a t. cz. közönséget — mint kellene cselekednünk, hogy hasonló megbotránkozató dologban ezentúl ne részesüljünk? Hát rendjén van-e az, hogy női társasággal már félelmes kirándulni a szabadba?! E felszólamlásomnak talán lesz annyi eredménye, hogy azok az illetők elpudeálják magukat, s ha már úgy akarják kurálni magukat — máskor legalább kevésbé járt helyen ússék fel tanyájukat. X — Y.

Miről ismerni meg az új nikkel-pézd valódiságát? Az új veretű 10 és 20 filléres nikkel-pézdre nézve az az aggodalom merült föl, hogy azt majd nagyon fogják hamisítani. De nagyon egyszerű biztos módja van annak, hogy a nikkel-pézd valódiságát meg lehessen állapítani. A tiszta nikkel ugyanis a mágnes oly erősen vonza mintha vas volna. A mi nikkel-pézdünk pedig éppen ezen paramagnetikus tulajdonsága által tűnik ki és így valódisága is könnyen konstatalható.

A zsebely-csákovai h. é. vasut megnyitása Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter értesítette Temes vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a zsebely-csákovai helyi érdekű vasut mutanrendőri bejárást Papp Arpad miniszteri titkar vezetése alatt elrendelte, s megkezdésének időpontjául f. é. augusztus hó 6-ik napjának d. e. óráját, összejöveteli helyül pedig a zsebelyi állomás felvételi épületét tüzte

ki. A miniszter felhívja a közigazgatási bizottságot, hogy ezen bejárásnál magát megfelelően képviseltesse.

Tüzesetek. A mult szombaton. július 29-én d. e. 11 órakor Vojnov János házában támadt tűz, de tűzoltóink mihamar elnyomták. Az épület a „Transilvania“-nál volt biztosítva. — Ugyanazon nap d. u. 2 órakor Andrejevits Györgynek a temesvári és Zsidó-utca sarkán levő háriban keletkezett gyorsan elharapodó tűz, melynek elfolytása két órai nehéz munkát adott a tűzoltóságnak.

Rudak sodronyból. Vékony és könnyű rudakat, melyek különösen szivattyú rudakul használhatók, Koetz günnigfeldi cég oly módon állít elő sodronyokból, hogy ez utóbbiak megolvasztott cinnel, ólommal vagy cinkkel itatva lesznek, úgy hogy az egyes sodronyok közti hézagok a fémme kitöltetnek, amiáltal az oszlopok elvesztik hajlékonyságukat.

A „Délmagyarországi Tanító-egylet“ f. évi augusztus hó 24., 25. és 26. napján Nagy-Szt.-Miklóson tartandó nagy- és közgyűlésének ünnepi napirendje. I. f. évi augusztus hó 24-én délután 1/2 5 órakor megérkezése a vendégeknek a nagysztmiklósi vasuti pályaudvaron s ünnepélyes fogadtatása, üdvözlötése a százas helyi bizottság által. Erre bevonulás a városba, illetve lakásokba. (A vendégek kéretnek, olyan kocsiiban helyet foglalni, mely a megküldött jegyek színét jelzi). Este 6 órakor a „Délmagyarországi Tanító-egylet“ választmányi ülése az új községház kis tanácstermében. Este 8 órakor ismerkedési estély a Czenczinger-féle nagyvendéglő kertihelyiségben, hol a Steiner-féle 40 tagból álló hírneves varjasi zenekar, valamint a helybeli dalárda fog működni. II. f. évi augusztus hó 25-én reggeli 1/2 8 órakor isteni tisztelet a belvárosi templomban. 8 órakor Révai ünnepély 9 órakor a „Délmagyarországi Tanító-egylet“ nagygyűlése az új községház dísztermében. Délután 1 órakor díszes bankett a Czenczinger-féle nagyvendéglő nagytermében. Délután 3 órakor a „Kristóf-inzetét“ m. kir. földmives-iskola megtekintése. Délután 5 órakor az uradalmi parkban a Steiner-féle zenekar által séta hangverseny. Este 8 órakor a vendégek tiszteletére műkedvelői előadás a Révai-emlék javára, utána táncszivigalom a Czenczinger-féle nagyvendéglő nagytermében. (A részvevőjegy előmutatója a belépti díjnak felét fizeti). III. f. évi augusztus hó 26-án reggeli 7 órakor a „Délmagyarországi Tanító-egylet“ közgyűlése a községház dísztermében. Délelőtt 10 órakor villás reggeli. Délelőtt 11 órakor csoportosulás s kivonulás a vasuti indóházhoz. Délben 12 órakor testületileg átrándulás Szegedre, a „Csongrádmegyei Tanító-egylet“ f. évi aug. hó 27-én Szegeden tartandó jubiláló gyűlés üdvözlötésére. IV. f. évi augusztus hó 27-én reggeli 5 órakor azon vendégek részére, kik a Szegedre való átrándulásban nem vesznek részt, kirándulás rendeztetik Mezőhegyesre, az állami méntelep, czukorgyár, mintagazdaság s egyéb nevezetességek megtekintésére. Azon vendékek, kik ezen kirándulásban részt venni óhajtanak, sziveskedjenek ebbli szándékukat 1 frt 50 kr. fuvarbér csatolása mellett a helyi bizottság irodájának bejelenteni. Nagy-Szent-Miklós, 1893. évi július hó 28. A helyi bizottság.

A meszicsi zárdá. A Délm. Közl. június 29-iki számában e címmel megjelent közleményre, melyet lapunk is at vett s mely Zmianovicsnak, a szerb egyházi javak felügyelőjének a szerb egyházi kongresszus elé terjesztett jelentését ismerteti, Rádics Emilán dr., a ki e jelentésben a meszicsi gör. kolostor vagyónának könnyelmű kezelésével volt vádolva, következőleg nyilatkozik nevezett lap pár nap előtti számában.

T. szerkesztő úr! Becses lapjának ez idejű június 29-iki számában megjelent egy közlemény Karlóczáról, a mely valótlán tényeket tartalmaz az általam kezelt Meszicsi zárdáról.

Mindenekelőtt valótlán, hogy a zárdának alattam még csak egy öl parlagon heverő földje is volna. Ezelőtt a nevezett zárdának egyáltalában szántóföldje nem is volt, hanem csupán szőlőket művelt, melyek, minthogy számtalan bérlő közönséges szőlődézsma kiszolgáltatása mellett hasznélvezte a beállott filloktazera pusztítás következtében a nevezett zárdának nemcsak hogy semmit sem jövedelmeztek, hanem még kart okoztak az által, hogy a zárdá ezek után magas állami és községi adót fizetni volt kénytelen. Csakis közbenjárásom folytán sikerült e bérlőkkel szemben levő káros viszonyt megszüntetni és e szőlőterületet, az illetékes verseczi orthodox egyházmegyei szent-

szék jóváhagyása mellett, szántás céljából egy bérlőre átruházni, mi által a zárdá újból, t. i. a filloxera pusztítása után, a megfelelő jövedelemforráshoz volt képes jutni.

Valótlán továbbá, hogy a körülbelül 8000 frtot kitevő zárdai jevedelemből legnagyobb összeg a háztartásra fordított. A zárdát mindekelőtt különféle adók terhelik, melyek évenként a 2000 frtot meghaladják, a mi azonban az engem megelőző zárdafőnök mulasztásából ered, mivel ő mulasztotta el a beállott filloxeravész alapján a szőlőadó törvényszerű leírását szorgalmazni. Itt is közbenjárásom folytán sikerült már ez évre tetemes leírásokat kieszközölni és ezzel a zárdának könnyíteni,

Terhelik továbbá a zárdát jogi viszonyainak rendezése körül felmerült költségek, mivel ezek elődöm után khaotikus állapotban maradtak hátra.

Szintugy valótlán, hogy a zárdában csak 3—4 személy részeseletartásban, a mennyiben 12, különböző zárdai szolgálatokat teljesítő személy van, ezeknek eltartása azonban évenként legrosszabb esetben 1400—1600 frtba kerül. Mindeki, a ki jőzanul gondolkodik, megbecsülheti, vajjon 1400—1600 frt tulsok-e 12 személynek?

Hasonlóképen az sem való, hogy alattam a zárdai erdők devasztálnak. Már elődöm idejében, a mint ez hivatalosan is konstataltott, 11400 drb legjobb fa a zárdai erdőkből elharácsoltatott. Mióta azonban én itt vagyok, a mint ezt hivatalosan is igazoltattam, egy drb fa sem harácsoltatott el. Mint másutt, szintugy itt is, erdei kihágások fordultak ugyan elő, azonban ezek mindig, a törvény rendeletéhez képest, az illetékes verseczi szolgabírósnál megbüntetés céljából bejelentvék. Egyébiránt jelenleg nagyobb erdei megkárosítások már a fennálló állami felügyelet következtében is lehet lennéváltak.

Valótlán egyébiránt az is, hogy a Meszicsi zárdának állapota kétségbeesítő. Igaz ugyan, hogy filloxera, meg a rendezetlen jogi viszonyok, magas adók. stb. a zárdát ez idő szerint nyomasztó helyzetbe hozták, azonban a mint ez rendezve leend, a zárdá is megint becsületesen kijön a jövedelméből, sőt többletet is képes lesz felmutatni. Hogy azonban ez eléressék, ahhoz idő, szorgalom és költség kell.

E törekvéseimben én oly messzire mentem, hogy eddig az engem ez évre megillető fizetésemet sem vettem fel.

A mi végre az említett közleményben állittatik, hogy a számadásokat még abból az időből sem terjesztettem elő, a midőn még a krusedoli zárdá főnöke voltam, erre csak azt válaszolhatom, hogy ezt nem csak hogy megtettem, hanem az illetékes helyről a krusedoli zárdára nézve meg is kaptam a kifogástalan felmentést, a mint ezt az erre vonatkozó felmentő okmány is hivatalosan igazolja.

E sorok közlését igen tisztelt szerkesztőségnek előre megköszönvén, maradtam stb. Meszicsi zárdá (Versecz mellett: 1893. jul. 24-én.

Szokolováci Rádics Emilán dr.,
jelenleg a meszicsi zárdá főnöke.

A délmagyarországi Kárpát-egylet a mult Vasárnap tartotta meg rendes közgyűlését Oraviczán, hol Temesvárról és a környékről számosan jelentek meg. A gyűlés délután 3 órakor nyílt meg Pethő János kir. tanácsos, posta és távirda-igazgató elnökele alatt, a ki az egybegyűlteket szívélyesen üdvözölte. Ezután Weber Antal titkar olvasta fel jelentését, a melyben bevezetéképen a turistaszágról értekezett, majd előadta az egylet mult évi működését, végül pedig annak jövőjét ecsetelte. A zajos tetszéssel fogadott jelentés után Fodor József másodtitkar és pénztárnok olvasta fel jelentését. Elbadta, hogy az egylet a Simon- és Baré-magaslatokon kis házakat építettett és mintegy 590 frt költséggel az Ilonka-magaslaton utat és Kornyaréván turista-otthont építettett és most újabb kényelmek felöl gondoskodik, a mik azonban szintén nagy nagy költséget igényelnek. Gerdánovics Sándor, Szücs és Rieger pénztárvizsgálók jelentése szerint a bevétel 942 frt, tagsági díj 674 frt, alapítási díj 239 frt, beiratási díj és 10 frt. 30 kr. egyéb bevétel, összesen 1865 frt 30 kr. A kiadás 569 forint 18 kr. Kézpénz 1896 frt 12 kr., de a hátralékokból még körülbelül 1800 frt. áll majd rendelkezésre. Kruessz Ferencz esperesplébános indítványára a felmentvényt megadták. Az elnök ezután bejelentette, hogy Lavotta Albert, az alelnök lemondott és indítványozta, hogy helyébe Gozdu Elek kir. ügyészt válasszák meg a mi lelkes éljenzés mellett meg is történt. Titkárnak Weber Antal tanárt választották meg; másodtitkárnak Fodor Józsefet. Választ-

mányi tagok lettek: Vuja Péter orsz. képviselő, Henny főtisztartó, dr. Maniu kir. közjegyző, Krussz Ferencz esperesplébános, Kató Gusztáv pénzügyi titkár, Keszler Ferencz főerdész, Bahr Róbert, Gartelgruber Ferencz, Dobl Károly, Reich Henrik, Rieser Hugó, Ortmayer Sándor, Grau Ferencz, dr. Szana Sándor, Demkó Jenő, Lipsz Illés és Szokoiy Elek. Elnök indítványára a legközelebbi közgyűlést Orsován tartják meg és pedig a jövő őszszel, szeptember hónapban.

A bírósági végrehajtók kérvénye. E napokban nyújtotta át az érdekeltek küldöttsége Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek a bír. végrehajtók folyamadását, melyben azon tervök kivételéhez kéri a miniszter hozzájárulását, hogy hívassék össze a fővárosban a bírói és ügyvédi kar tagjaiból álló szakértekezlet, mely a végrehajtók panaszait, kívánalmait küldöttségöktől szóbeli információ útján átvevén, a bírósági végrehajtók helyzetének javítását célzó tanácskozmány eredményéről a miniszternek jelentsen és illetőleg javaslatot terjesszen elő. A tárgyalások a bíróságoknak a végrehajtók irányában tanúsított maguktartására, és díjszabályzat módosítására, az ügykör kibővítésére irányulnak.

A harang és ütője. Az 50-es években L. nemes város senatusa elhatározta, hogy új harangot öntet. A határozatot végrehajtani egy, a jegyző elnökleite alatti bizottságra ruháztatott, mely bizottság csakhamar Pestre indult és ott egy harangöntővel megcsinálták a szerződést és pedig úgy, hogy a harangra rá legyen öntve az egész érdemes senatus tagjainak névsora. S utána, mint kik jól végeztek, haza mentek. Alig néhány nap múlva egyik tagja a senatusnak összeveszett a jegyzővel, mi nem volt ritkaság. Bosszúból irt a harangöntőnek, hogy a tanács kéri a jegyző nevét rá nem önteni a harangra. Elérkezett a határidő, midőn a harangnak készen kellett lenni. A jegyző föl is ment. A harang készen volt s a jegyző legmagasabb tetszését meg is nyerte, de mennyire

meg volt lepetve, midőn saját becses nevét nem látta rajta. Egész indignálódva vonta felelőségre a mestert, ki védelmére felmutatta a levelet. A jegyző dúlt-fült és azt mondá, hogy nem veszi át a harangot, neki nem kell. A mester azonban talált egy mentő gondolatot s mondá: „Tudja mit jegyző úr, amint látom, nagy viszályban van a nemes tanácssal s folyton perlekednek, én azt ajánlom, hogy ráöntjük az ütőre a nevét és így nemcsak ez életben, de halála után is üti a tanácsosokat és pöröl velük.“ A jegyzőnek tetszett az eszme és szent lett a béke. Most is, midőn e harang szól, mondják: „pöröl már a jegyző a tanácssal.“

Irodalom.

Öt nyelvű szótár. Somogyi Ede kir. törvényszéki bíró öt nyelvű szótárából megjelent az V. és VI. füzet. Egy füzet ára 30 kr. Megrendelhető Robicek Zsigmond könyvkereskedésében Budapesten fűrdő-utca 8. szám.

Szerkesztői levelezés.

Z. K. R. A cserepéldányt megindítottuk.
O. S. A jövő héten valószínűleg.

Ügyes közvetítők

(agensok)

kik törvényesen kibocsátott sorsjegyek elárulásával foglalkozni kívánnak, magas jutalékot (provizio), vagy sikeres működés esetében esetleg rendes fizetést is kaphatnak. Ajánlatok a „Magyar Merkur“-hoz Budapest IV., Hatvani utca 15-ik szám küldendők.

3154 szám — 1893.

Hirdetmény!

Több külföldi európai államban szorványosan előfordult cholera eset és Magyarországon helyeként fellépett gyanus béluhurut esetek ötletéből a nagyméltóságú magyar kir. Bellügyminiszterium 58505/893 számú körrendelete alapján következők rendeltettek.

1.) Nyilvános épületekben nevezetesen: vendéglők, kocsimák, kávéházak stb. az udvarok, istállók s más helyiségek tisztán tartására legnagyobb gond fordítandó, az árnyékszékek és pöze-gödörök naponként mésztejjel: (1 kiló mész, négy liter víz) fertőtlenítenedők, a trágya pedig hetenként legalább egyszer kihordandó.

2.) Magán lakhelyek és udvarok tisztán tartása mellett az ott lévő árnyékszékek és pöze-gödörök tartalma hetenként legalább kétszer fertőtlenítenedők.

3.) A hízaladák tulajdonosai kötelesek telepeiket naponként fertőtleníteni s a hulladékot és trágyát naponként eltávolítani.

4.) A háztulajdonosok kötelesek a házaik előtti vízfolyoskákat piszkos bűzös víztől tisztán tartani.

5.) A lakosság figyelmeztetik, miszerint éretlen és romlott gyümölcs, állott és posadt víz és szeszes italok túlzott élvezetétől tartózkodják s egyben felhívatik, hogy tudomására jutott hasmenéssel és hányással járó megbetegedési eseteket a rendőrkapitányságnak feljelentse.

A fenti intézkedések szigorú foganatosítása hatósági közegek által ellenőriztetni és a mulasztók az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a alapján 300 ftig terjedhető pénzbírsággal büntettetni fognak.

Versecz város rendőrkapitánysága 1893 évi július hó 27-én.

Bodó,
rendőrkapitány.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.